

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра трудового права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**«МІЖНАРОДНЕ ТРУДОВЕ ПРАВО І ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма / спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2017

Викладач – Яригіна Єлизавета Петрівна

асистентка кафедри трудового права,

кандидатка юридичних наук

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «МІЖНАРОДНЕ ТРУДОВЕ ПРАВО І ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 16 с.

Розробник

Яригіна Єлизавета Петрівна – асистентка кафедри трудового права,
кандидатка юридичних наук

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – докторка юридичних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри трудового права

(протокол № 3 від 14 листопада 2017 р.)

Зміни та доповнення затверджено на засіданні кафедри
трудового права

(протокол № 1 від 1 вересня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____

О.М. Ярошенко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Міжнародне трудове право і право соціального забезпечення
Вид навчальної дисципліни	за вибором студента
Викладач	Яригіна Єлизавета Петрівна, асистентка кафедри трудового права, кандидатка юридичних наук
Контактний телефон	(057) 704 92 15
E-mail	e.p.yarugina@nlu.edu.ua
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій вул. Пушкінська, 77, ауд. 100
Онлайн консультації	Microsoft Teams

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення міжнародного трудового права та права соціального забезпечення в сучасних умовах глобалізації економіки і права, росту міжнародних економічних і гуманітарних контактів, зокрема, міжнародної трудової міграції, стало необхідною складовою юридичної освіти. У запропонованому курсі розглядаються поняття і сутність міжнародно-правового регулювання відносин у сфері праці й соціального забезпечення; фактори, що зумовлюють необхідність міжнародно-правового регулювання відносин у соціально-трудої сфері; суб'єкти міжнародного трудового права і права соціального забезпечення тощо. Послідовно вивчаються основні права та свободи громадян у сфері праці й соціального забезпечення.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування знань та умінь їх застосовувати щодо загальних світових та європейських закономірностей розвитку трудового права і права соціального забезпечення.

Завдання:

- формування теоретичних знань щодо предмета, метода, системи й принципів міжнародного трудового права і права соціального забезпечення;
- оволодіння міжнародними нормативними актами щодо реалізації прав людини у сфері праці і соціального забезпечення;
- набуття умінь правильно визначати характер і зміст прав людини у сфері праці та соціального забезпечення;
- точне розуміння змісту правових норм, що забезпечують соціально-трудої права;
- правильне застосування нормативного матеріалу до конкретних відносин;
- тлумачення нормативних актів з міжнародного трудового права та права соціального забезпечення.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Історія міжнародного права»; «Трудове право»; «Конституційне право».

Кореквізити: «Право Європейського Союзу»; «Універсальні та регіональні системи захисту прав людини»; «Європейська конвенція з прав людини та практика її застосування».

Постреквізити: «Правове регулювання трудових відносин із співробітниками дипломатичних установ»; «Права міжнародних організацій»; «Правове регулювання відносин України з Європейського Союзу».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Застосувати теоретичні знання з міжнародного трудового права і права соціального забезпечення
РН-2.	Виявити розуміння факторів, що зумовлюють необхідність міжнародно-правового регулювання відносин у соціально-трудої сфері
РН-3.	Продемонструвати знання джерел міжнародного трудового права і права соціального забезпечення
РН-4.	Уміти тлумачити нормативні акти з міжнародного трудового права та права соціального забезпечення
РН-5.	Виявити знання щодо суб'єктів міжнародного трудового права і права соціального забезпечення, їх правового статусу
РН-6.	Визначити характер і зміст прав людини у сфері праці та соціального забезпечення
РН-7.	Охарактеризувати системи універсальних і регіональних міжнародних механізмів захисту трудових і соціальних прав людини
РН-8.	Здійснити аналіз законодавства України на відповідність нормам міжнародного трудового права і права соціального забезпечення
РН-9.	Проаналізувати й оцінити обставини конкретної справи, кваліфікувати правовідносини
РН-10.	Оволодіти навичками правового оформлення суб'єктивних прав, юридичних фактів, проекти заяв, скарг та інших документів правового характеру

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р. для студентів денної форми навчання¹

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1	Тема 1. Загальні засади міжнародного трудового права і права соціального забезпечення		
2	Тема 2. Поняття, предмет, метод і принципи міжнародного трудового права		

¹ Особливості тематичної структури навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

3	Тема 3. Джерела міжнародного трудового права	1. Загальні засади міжнародного трудового права та права соціального забезпечення <i>Основна література:</i> 2, 4-7, 10	Роль Міжнародної організації праці у забезпеченні прав у сфері праці
4	Тема 4. Основні права та свободи у сфері праці, встановлені у міжнародних актах (<i>лекція 1</i>)	2. Поняття, предмет, метод і принципи міжнародного трудового права <i>Основна література:</i> 1, 3-5, 9, 18	
5	Тема 4. Основні права та свободи у сфері праці, встановлені у міжнародних актах (<i>лекція 2</i>)	3. Джерела міжнародного трудового права <i>Основна література:</i> 3-5, 9, 12, 16	Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. як джерело міжнародного трудового права; Загальна декларація прав людини 1948 р. як джерело міжнародного трудового права
6	Тема 4. Основні права та свободи у сфері праці, встановлені у міжнародних актах (<i>лекція 3</i>)	4. Основні права та свободи у сфері праці, встановлені у міжнародних актах (<i>практичне заняття 1</i>) <i>Основна література:</i> 1, 3-5, 8, 9, 11, 12	Заборона примусової праці та дискримінації у сфері праці за міжнародним трудовим правом
7	Тема 5. Міжнародно-правове регулювання трудових відносин окремих категорій працівників	5. Основні права та свободи у сфері праці, встановлені у міжнародних актах (<i>практичне заняття 2</i>) <i>Основна література:</i> 1, 3-5, 8, 9, 11, 12	Міжнародний стандарт права на працю: поняття та реалізація в Україні
8	Тема 6. Права трудящих-мігрантів і членів їх сімей	6. Основні права та свободи у сфері праці, встановлені у міжнародних актах (<i>практичне заняття 3</i>) <i>Основна література:</i> 1, 3-5, 8, 9, 11, 12	
9	Тема 7. Поняття, предмет, метод і принципи міжнародного права соціального забезпечення	7. Міжнародно-правове регулювання трудових відносин окремих категорій працівників <i>Основна література:</i> 1, 3-5, 14-18	Аналіз законодавства про працю України на відповідність міжнародним стандартам у сфері праці

10	Тема 8. Джерела міжнародного права соціального забезпечення	8. Права трудящих-мігрантів і членів їх сімей <i>Основна література:</i> 1, 3-5, 14-18	
11	Тема 9. Основні права та свободи у сфері соціального забезпечення, встановлені у міжнародних актах (<i>лекція 1</i>)	9. Поняття, предмет, метод і принципи міжнародного права соціального забезпечення <i>Основна література:</i> 2, 6, 10, 13-15	
12	Тема 9. Основні права та свободи у сфері соціального забезпечення, встановлені у міжнародних актах (<i>лекція 2</i>)	10. Джерела міжнародного права соціального забезпечення <i>Основна література:</i> 2, 6, 10, 13-15	Європейська соціальна хартія (переглянута) 1996 р. як джерело міжнародного права соціального забезпечення
13		11. Основні права та свободи у сфері соціального забезпечення, встановлені у міжнародних актах (<i>практичне заняття 1</i>) <i>Основна література:</i> 2, 6, 10, 13-15	Аналіз законодавства України про соціальне забезпечення на відповідність міжнародним соціальним стандартам
14		12. Основні права та свободи у сфері соціального забезпечення, встановлені у міжнародних актах (<i>практичне заняття 2</i>) <i>Основна література:</i> 2, 6, 10, 13-15	Конвенція МОП №102 1952 р. про мінімальні норми соціального забезпечення: основний зміст і проблеми реалізації в Україні
15		13. Основні права та свободи у сфері соціального забезпечення, встановлені у міжнародних актах (<i>практичне заняття 3</i>) <i>Основна література:</i> 2, 6, 10, 13-15	Міжнародні стандарти соціальних прав людей з обмеженими можливостями та неповнолітніх

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, міжнародних нормативно-правових актів (декларацій, пактів ООН, конвенцій МОП, документів РЄ тощо), вітчизняного законодавства, практики ЄСПЛ із зазначеної категорії спорів;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;

- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Міжнародне трудове право і право соціального забезпечення» (АСУ).

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Статут Міжнародної Організації Праці 1919 р. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_154

Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 р. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010

Статут Ради Європи від 5.05.1949 р. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001

Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці, ухвалена Генеральною конференцією МОП 18.06.1998 р. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_260

Конвенція № 87 МОП про свободу асоціації та захист права на організацію 1948 року. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_125

Конвенція МОП № 98 про застосування принципів права на організацію і на ведення колективних переговорів 1949 р. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_004

Конвенція МОП № 144 про тристоронні консультації (міжнародні трудові норми) 1976 р. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_175

Конвенція № 158 МОП про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця 1982 р. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_005

Конвенція № 173 МОП про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця 1992 року. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_286

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042

Література

Основна література

1. Андріїв В.М. Міжнародне трудове право: навч. посіб. К., 2017. 574с.
2. Антропов В.В. Социальная защита в странах Европейского союза. История, организация, финансирование, проблемы. М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. 271 с.
3. Венедіктов С.В. Правове регулювання трудових відносин: вітчизняний та зарубіжний досвід. Київ: Алерта, 2012. 368 с.
4. Венедіктов С.В. Трудове право в державах Європи: Підручник / С.В. Венедіктов, Г.О. Спіцина. Київ: Ніка-Центр, 2017. 184 с.
5. Гусов К.Н., Лютов Н.Л. Международное трудовое право: учебник. М.: Проспект, 213. 592 с.
6. Иваненко В.А., Иваненко В.С. Социальные права человека и социальные обязанности государства: международные и конституционные правовые аспекты. СПб: Издательство «Юридический центр Пресс», 2003. 404 с.
7. Киселев И.Я. Сравнительное и международное трудовое право. М.: Дело, 1999. 728 с.

8. Козик А.Л. Международное и национальное трудовое право (проблемы взаимодействия): монография / А.Л. Козик, К.Л. Томашевский, Е.А. Волк. Минск: Амалфея, 2012. 244 с.
9. Краснов Є.В. Основні трудові права: міжнародні стандарти і законодавство України: монографія. О.: Фенікс, 2012. 178 с.
10. Лушникова М.В., Лушников А.М. Международное и сравнительное трудовое право и право социального обеспечения: введение в курс / Учебное пособие. М.: Юрлитинформ, 2011. 304 с.
11. Лютов Н.Л. Эффективность норм международного трудового права: монография. М.: Проспект, 2014. 328 с.
12. Лютов Н. Л., Морозов П. Е. Международное трудовое право / учеб. пос. М.: Проспект, 2011. 216 с.
13. Малюга Л.Ю. Теоретико-правові основ адаптації соціального законодавства України до законодавства Європейського Союзу: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 406 с.
14. Право Європейського Союзу: підручник / [Р.А. Петров (кер. авт. кол.), А.О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.]; за ред. Р.А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків: Право. 2019. 442 с.
15. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції: монографія / [Н.М.Хуторян, Я.В.Сімутіна, М.М.Шумило та ін.; відповід ред. Н.М.Хуторян]. Київ: Ніка-Центр, 2017. 256 с.
16. Рим О.М. Трудове право Європейського Союзу: монографія. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС». 2020. 596 с.
17. Серета О.Г. Концептуальні засади державно-правового механізму захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу: монографія. Х.: Право, 2016. 312 с.
18. Спіцина Г.О. Порівняльна характеристика правового регулювання праці в Україні та країнах Європейського Союзу: монографія. Київ: Ніка-Центр, 2016. 304 с.

Додаткова література

1. Амелічева Л.П. Заборона дискримінації за ознаками «гендерна ідентичність» та «сексуальна орієнтація» у світлі теорії прав людини та концепції гідної праці. *Часопис цивілістики*. 2020. № 36. С. 70-76.
2. Амелічева Л.П. Право на гідну працю трудових мігрантів в умовах глобалізації. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 1. С. 54-58.
3. Аметистов Э.М. Международное право и труд: Факторы имплементации международных норм о труде. М.: Международные отношения, 1982. 272 с.
4. Андрієв В. М. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: монографія. Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці. 2011. 301 с.
5. Бориченко Е.В. Европейские стандарты права на социальную защиту: теоретико-правовой аспект. *Jurnalul juridic national: teorie si practica*. 2019. № 3 (37). С. 107-110.
6. Бориченко К.В. Захист права на соціальне забезпечення на міжнародному рівні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 2. Т. 1. С. 49-53.
7. Бориченко К.В. Поняття та види міжнародних стандартів права на соціальний захист. *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2019. № 4. С. 22-26.
8. Бориченко К.В. Право на соціальний захист у системі прав людини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2017. Вип. 45. С. 127-131.

9. Верланов С. Європейська соціальна хартія: нові можливості захисту прав людини в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2007. № 6. С.7-10.
10. Гаращенко Л.П. Реформування трудового законодавства України в контексті євроінтеграції. *Альманах права*. 2015. Вип. 6. С. 411-416.
11. Грекова М.М. Визначення поняття та ознак міжнародних трудових стандартів. *Право України*. 2008. № 4. С. 50–53.
12. Грекова М.М. Характеристика правової природи впливу міжнародних трудових стандартів на національне законодавство України. *Вісн. Харків. нац. ун-ту внутр. справ*. 2008. № 2. С. 113-117.
13. Гуменюк І.О. Міжнародні стандарти в сфері соціального страхування. *Актуальні проблеми політики*. Вип. 13-14. О.: Юрид. л-ра, 2002. С. 859-865.
14. Гуменюк І.О. Право на соціальне забезпечення: європейські стандарти та законодавство України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Вип. 12. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2001. С. 416-418.
15. Дарморіс О.М. Поняття та основні принципи трудового права Європейського Союзу. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Вип. 45. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2009. С. 375 – 381.
16. Дей М.О. Право працівника на винагороду за працю в міжнародних актах. *Право і безпека*. 2005. № 1 (4/1). С. 119-122.
17. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / За ред. О.Л. Жуковської. К.: ЗАТ «ВПОЛ», 2004. 960 с.
18. Жернаков В., Жоравович Д. Правове регулювання трудових відносин в представництві іноземного суб'єкта господарської діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2001. № 6. С.58-60.
19. Жернаков В.В. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод як джерело трудового права України. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. Випуск 2. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка. 2000. С.423-428.
20. Жернаков В.В. Загальна декларація прав людини як джерело трудового права і права соціального забезпечення. *Права людини і правова держава (До 50-ї річниці Загальної декларації прав людини): Тези доп. та наук. повідомлень наук. конф. проф.-викл. складу, 10-11 грудня 1998 р. Х.: Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 1998. С. 128-131.*
21. Жернаков В.В. Міжнародний аспект правового регулювання соціально-трудова відносин. *Право України*. 2001. № 4. С. 59-61.
22. Жернаков В.В. Поняття примусової праці за законодавством України. *Право України*. 1997. № 10. С. 35-39.
23. Жернаков В.В. Проблемы реализации международных стандартов в социально-трудова сфера. *Актуальні проблеми регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: тези доп. III Міжнар. наук.-практ. конф., 7-8 жовт. 2011 р. / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого»*. Х.: Кросроуд, 2011. С. 118-127.
24. Жернаков В.В. Реалізація основних положень Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод у трудовому законодавстві України. *Актуальні проблеми формування правової держави в Україні. До 50-ї річниці Конвенції про захист прав людини та основних свобод: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.: У 2-х ч. – Ч. 2*. Х.: Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2000. С. 75-78.
25. Жернаков В.В. Свобода праці як принцип сучасного трудового права України. *Право України*. 1999. № 3. С. 34 -36.
26. Жернаков В.В. Чи відповідає законодавство України міжнародним стандартам? *Правова держава*. Вип. 8. К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 1997. С. 166-172.

27. Журба О.В. Гарантії захисту прав громадян України, які працюють за кордоном. *Вісник Харківського Національного університету внутрішніх справ*. Вип. 42. 2008. С. 306–310.
28. Кириченко Ю. Право людини на соціальне забезпечення в конституційних нормах України та зарубіжних держав: порівняльно-правовий аналіз. *Національний юридический журнал: теорія і практика*. Кишинев, 2014. № 6 (10). С.51-55.
29. Козак З. Акти Міжнародної організації праці з безпеки та гігієни праці: загальний огляд. *Бюлетень Національної служби посередництва і примирення*. 2008. № 9 (№ 9–10). С. 34-38.
30. Козак З. Актуальність конвенцій і рекомендацій МОП з безпеки і гігієни праці. *Вісник Львівського Університету*. Серія юридична. Вип. 49. 2009. С. 16-171.
31. Корнева П.М. Реалізація принципу справедливості у відносинах із соціальної підтримки населення України. *Право та інновації*. 2016. №1. С.217-222.
32. Коршунов Е.Н. Международная защита прав женщин. М., 2013.
33. Краснов Є.В. Поняття захисту прав громадян у сфері соціального забезпечення. *Проблеми реалізації прав громадян у сфері праці та соціального забезпечення*. Харків: Право, 2019. С.580-583.
34. Кулачок-Тітова Л. В. Соціальні права людини в міжнародно-правових документах. *Актуальні проблеми трудового права і права соціального забезпечення*. Х.: Право, 2013. С.213-217.
35. Лях І.В. Порівняльний аналіз систем соціального страхування України та зарубіжжя. *Актуальні проблеми трудового права та права соціального забезпечення: Зб. наук. пр. до 80-річчя проф. Р.І. Кондратьєва*. Хмельницький: Вид-во Хмельниц. ун-ту упр. та права, 2007. С. 162-168.
36. Макогон О.В. Правове значення законодавства Ради Європи для захисту прав та інтересів працівників-мігрантів, які є громадянами України. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Вип. 37. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2007. С.408-414.
37. Міжнародне законодавство про охорону праці: конвенції та рекомендації МОП: у трьох томах. К.: Основа. Т.1. 1997. 672 с.
38. Ниязов Д.А. Международно-правовое регулирование труда трудящихся мигрантов на универсальном уровне. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Вип. 45. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2009. С. 519–526.
39. Павлів-Самоїл Н.П. Гарантія працівникам-мігрантам принципу всезагальності права на соціальне забезпечення. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. Вип. 2. Л.: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2007. С.136-143.
40. Пасько Я.І. Соціальна держава і громадянське суспільство: співпраця versus протистояння. Монографія. К.: ПАРАПАН, 2008. 272 с.
41. Пилипенко П. Д. Принципи трудового права. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2001. № 13. С. 278-283.
42. Попов А.В. Политика Украины в области защиты социальных прав моряков – граждан Украины. *Актуальні проблеми держави і права*. Вип.15. О.: Юрид. л-ра, 2002. С.233-236.
43. *Права людини: соціально-антропологічний вимір*. Колективна монографія. Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України. / Редкол.: П.М. Рабінович (гол. ред.) та ін. Серія І. Дослідження та реферати. Випуск 13. Львів: Світ, 2006. 280 с.
44. Права человека. Учебник для вузов. Отв. ред. – член-корр. РАН, докт. юрид. наук Е.А. Лукашева. М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА·М, 1999. – 573 с.

45. Прилипко С.М. Конвенції та рекомендації Міжнародної організації праці як джерела права соціального забезпечення. *Актуальні проблеми державного управління*. № 2 (17): У 2 ч. Ч. 2. Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2003. С. 219-225.
46. Савич О.С. Альтернативне соціальне страхування, як гарант реалізації міжнародних соціальних стандартів. *Актуальні проблеми держави і права*. Вип.18. О.: Юрид. л-ра, 2003. С.474-481.
47. Серeda О. Міжнародні стандарти з охорони праці: сучасний стан та перспективи адаптації законодавства України. *Публічне право*. 2013. № 2. С. 219-226.
48. Ситницька О.А. Юридичні гарантії права на відпочинок в міжнародно-правових актах. *Актуальні проблеми трудового права та права соціального забезпечення*: Зб. наук. пр. до 80-річчя проф. Р.І. Кондратьєва. Хмельницький: Вид-во Хмельниц. ун-ту упр. та права, 2007. С. 181-185.
49. Соколова В.О. Розвиток міжнародних стандартів у галузі прав жінок: основні досягнення галузі. *Від громадянського суспільства – до правової держави*: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (28 квіт. 2006 р.). Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. С.156-161.
50. Старчук О. В. Основні принципи міжнародно-правового регулювання праці. *Право ХХІ століття: становлення та перспективи розвитку*: зб. наук. праць / Одес. нац. юрид. акад., Вища шк. економіки і адміністрації м. Битом (Польща), Апеляц. суд Миколаїв. обл., Упр. юстиції в Миколаїв. обл. Миколаїв: Б. в., 2006. – С. 247–250.
51. Форманюк В.В. Трудове право в системі права Європейського Союзу. *Часопис цивілістики*. 2015. Вип. 18. С. 180-185.
52. Хорошаєв Є.С. Правове регулювання соціального забезпечення в ЄС. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Вип. 39. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2008. С. 591-599.
53. Чанишева Г.І. Питання адаптації трудового законодавства України до законодавства ЄС. *Актуальні проблеми політики*. Вип. 16. О.: Юрид. л-ра, 2003. С. 632-643.
54. Шашкова-Журавель І. О. Участь Міжнародної організації праці в міжнародно-правовій системі соціального захисту безробітних. *Європейські перспективи*. Київ; Дрогобич: «Юнеско Соціо». 2018. № 1. С.169-174.
55. Шашкова-Журавель І.О. Гендерна рівність у трудових відносинах як важлива складова системи міжнародно-правового забезпечення гідної праці. *Європейські перспективи*. № 2. 2013. С. 181-185.
56. Шашкова-Журавель І.О. Міжнародно-правове визнання та захист права інвалідів на трудову інтеграцію. *Юриспруденція: теорія і практика*. № 5 (31). 2007. С. 6-11.
57. Шашкова-Журавель І.О. Міжнародно-правові аспекти захисту трудових прав ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД осіб. *Юридична Україна*. № 7. 2008. С. 102-106.
58. Шашкова-Журавель І.О. Характеристика міжнародно-правової системи захисту жінок від дискримінації у сфері праці. *Юриспруденція: теорія і практика*. № 7 (45). 2008. С.16-23.
59. Шестерякова И.В. Коллизионные нормы и международные трудовые отношения. Саратов: Изд-во ГОУ ВПО «Саратовская государственная академия права», 2007. 256 с.
60. Шумило М.М. Міжнародні стандарти в сфері соціального захисту. *Університетські наукові записки*. 2012. №3. С. 243-249.
61. Юшко А.М., Швець Н.М. Міжнародні соціальні стандарти: навч. посіб. Х., 2013. 121 с.
62. Яригіна Є.П. Соціальне забезпечення сімей з дітьми: міжнародний досвід та українська модель: монографія/ Є.П. Яригіна. Х.: Моноліт, 2016. 196 с.

63. Ярошенко І.С. Становлення права соціального забезпечення в системі Європейського права. *Правове регулювання економіки*: зб. наук. пр. Вип. 2. К.: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2001. С. 199-206.

64. Ярошенко О.М. Акти Міжнародної організації праці та їх значення для державного управління. *Актуал. пробл. держ. управління*: Зб. наук. пр. Х.: ХарПІ УАДУ, 2002. № 1 (12). С. 87-92.

65. Ярошенко О.М. До питання про співвідношення норм міжнародного і національного трудового права. *Право і безпека*. 2004. № 2 (№ 3/2). С. 192-195.

66. Ярошенко О.М. Щодо окремих питань виконання міжнародних договорів про працю. *Право і безпека*. 2005. Т. 4. № 1. С. 34-36.

Інтернет-ресурси.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/>

Офіційний сайт Організації Об'єднаних націй. URL: <https://www.un.org/>

Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <https://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>

Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Офіційний сайт Європейського агентства з безпеки та гігієни праці (EU-OSHA). URL: <https://osha.europa.eu/>

Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції. URL: <https://www.iom.int/>

Офіційний сайт Міжнародної асоціації соціального забезпечення. URL: <https://ww1.issa.int/>

Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>

Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>

Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>

Офіційний сайт Фонду соціального страхування України. URL: <http://www.fssu.gov.ua/>

Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри трудового права. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=90:kafedra-trudovogo-prava&Itemid=151.

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: регулярно відвідувати лекції та практичні заняття; систематично й активно працювати на практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні практичних завдань; аналізувати міжнародно-правові норми у сфері праці й соціального забезпечення з точки зору відповідності національного права; здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні і самостійні роботи. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім погодженням із викладачем.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових і науково-практичних конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка трудового права, написанні наукових статей тощо.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні і наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Викладач звертає особливу увагу на дотримання політики недопущення плагіату. У разі виявлення ознак порушення правил щодо недопущення плагіату або самостійності написання роботи, може бути прийнято рішення про анулювання оцінки за роботу.

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне трудове право і право соціального забезпечення» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне опитування, розв'язання практичних завдань, виконання письмової контрольної роботи.

У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за п'ятибальною шкалою (0, 2, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з двох модулів розраховується загальна кількість набраних балів (максимально – 15 балів), що включається до підсумкової оцінки знань.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка есе, реферату, тез доповіді на науковій/науково-практичній конференції, статті тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою **підсумкового контролю** знань студентів з дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Питання для підготовки до іспиту розміщено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Міжнародне трудове право і право соціального забезпечення» (АСУ).

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль		Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Іспит	
Модуль № 1	Модуль № 2			
max 15	max 15	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Міжнародне трудове право і право соціального забезпечення»:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	2	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	8	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	4	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	2	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.

		3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Міжнародне трудове право і право соціального забезпечення» виставляється у залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34